

KRISTINE S. ERVINOVÁ

Kráľičie srdce

*Matkina vražda,
dcérin príbeh*

Králičie srdce
Kristine S. Ervinová

Original title: Rabbit Heart: a mother's murder, a daughter's story by Kristine S. Ervin
Copyright © 2024 by Kristine S. Ervin

All rights reserved under domestic and international copyright. Outside of fair use (such as quoting within a book review), no part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the written permission of the publisher. For permissions, please contact the publisher.

This edition is published by arrangement with Sterling Lord Literistic, Inc. and Andrew Nurnberg Associates Prague

Toto dielo je založené na skutočných udalostiach. Niektoré mená a charakteristické detaily o osobách však boli pozmenené s cieľom ochrániť ich súkromie, korešpondencia bola skrátená pre väčšiu prehľadnosť a dialógy boli zrekonštruované na základe spomienok.

Prvé vydanie.

Všetky práva vyhradené. Táto publikácia ani žiadna jej časť nesmú byť kopírované, rozmnožované ani inak šírené bez písomného súhlasu vlastníka autorských práv.

Preklad © Denisa Jahičová
Redakčná úprava a korektúry: Tatiana Búbelová
Grafická úprava: Mgr. art. Ján Hanušovský
Vydalo vydavateľstvo Citadella v roku 2025

ISBN: 978-80-8182-269-8

KRISTINE S. ERVINOVÁ

Králičie srdce

*Matkina vražda,
dcérin príbeh*

Pre moje osemročné ja a tých, ktorí hľadajú.

Možno som po celý čas najväčšmi túžila po priateľstve, láske žien.

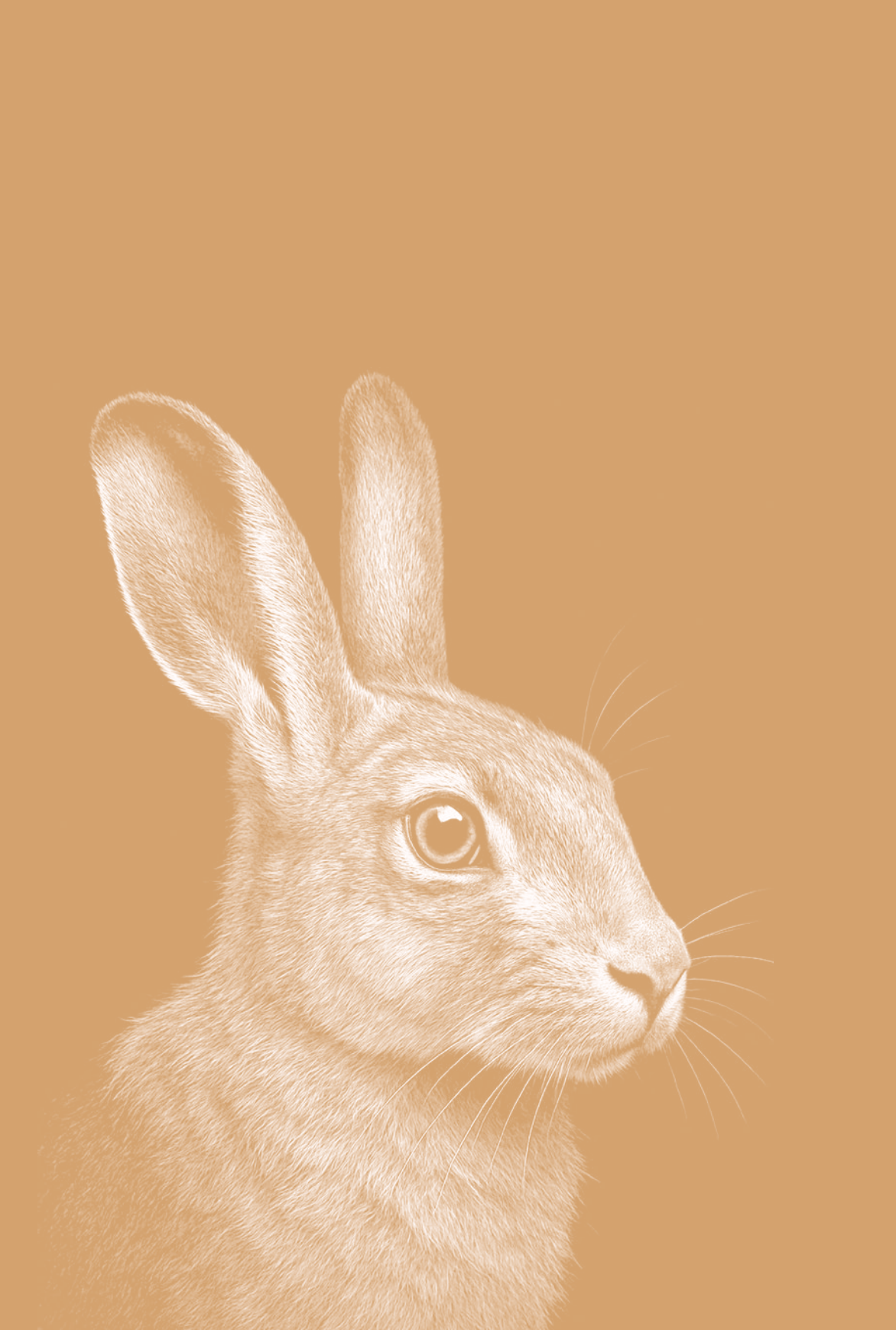
– CAROLE MASOVÁ, *AVA*

OBSAH

Nezvestná žena	13
Lipnutie, 1. časť.....	19
Kniha o tele dospievajúceho dievčaťa.....	35
Lipnutie, 2. časť	59
Vzdialenosť k tebe.....	65
Lipnutie, 3. časť.....	87
Skutočne nevinná obeť.....	97
Lipnutie, 4. časť.....	155
Ten, koho miluješ	165
Lipnutie, 5. časť.....	171
Ženské pokolenie.....	185
Lipnutie, 6. časť.....	221
Zvuk trestu	251
Lipnutie, 7. časť.....	317
Miesto na spanie.....	329
 Poďakovanie	 333
Poznámky	337
Zdroje.....	339

Králičie srdce

Nezvestná žena

Po tom, čo polícia našla a rozobrala matkino auto, žltý Dodge Colt z roku 1981, sa môj otec, ktorý nechcel, aby sme prišli o niečo ďalšie, čo sme mali radi, opýtal mňa a môjho brata Rollanda, či ho chceme späť. Mala som vtedy osem rokov, Rolland trinásť a celé roky sme chceli vedieť, čo sa v ňom stalo, aj keď sme uvažovali, či nie je lepšie to nevedieť.

Keby sme povedali: „Áno, ocko, privez auto domov a vráť ho na príjazdovú cestu,“ otec vedel, čo by sa mohlo stať – zakaždým, keď by kráčal k autu alebo od neho, mohli by sa mu napnúť svaly, zovrieť päste, bol by pripravený udrieť čokoľvek, čo by bolo za ním, len preto, že by mohol. Keby si sadol na miesto vodiča, bol by v pozícii vraha, ruky na volante, spätné zrkadlo sklopené. Keby sa otočil na zadné sedadlo, mohol by vidieť jej telo, pomliaždené a roztrasené, skrútené, spotené a zadychčané. Namiesto rádia by mohol počuť jej výkriky.

Keď som k nemu zdvihla zrak a odpovedala som nie, neuvedomovala som si, aké bremeno sa ponúkol niešť na svojich pleciach.

Nevedela som, že láska znamená ochotu trpieť.

Moje rozhodnutie bolo praktické – polícia povedala, že auto nedá dokopy, a ako sa dá jazdiť bez sedadiel?

Možno ho niekto oživil, namontoval nové sedadlá, nové popolníky, dezinfikoval okná a odkladacu priehradku a možno stálo na parkovisku ojazdených áut, až kým nejaká mladá žena nepovedala: „Toto je pre moje potreby ideálne auto a nemôžem uveriť, že je také lacné.“ Alebo možno putovalo na šrotovisko, na jeho motore a ráme sa vystriedalo veľa mužských rúk, a ak ešte vôbec existuje, zostala z neho iba kostra.

Ale o dvadsaťpäť rokov sa ho prokurátori pokúsia vypátrať, vrátiť doň všetky dôkazy, papier z počítača, kefu na vlasy, jej sveter, sukňu, podprsenku, aby porota mohla nazrieť dovnútra a priblížiť sa k pravde. Práve jej smrť budú chcieť zrekonštruovať, vôbec im pritom nenapadne, že práve pamäť a predstavivosť ju udržiavajú celú, neporušenú, bez odtlačkov prstov, bez krvi, čistú. Volant je stále obalený žltým vinylom a prepichnutý dierami, mama má na ňom jednu ruku, napnutý rukáv hnedého koženého saka sa jej tiahne po zápästí, v druhej ruke drží cigaretu Salem, jej filter je zafarbený doružova polkruhovými otlakami jej pier. Vraciame sa do obchodu s tapetami, aby sme pohľadali jej slnečné okuliare, hoci v skutočnosti sú na podlahe automobilu pod jej sedadlom. Cez nezatmavené okno hľadím priamo do slnka, do levandulovo-zeleného kotúča oscilujúceho na bezoblačnej oblohe, zatiaľ čo si spievame text piesne od skupiny Air Supply: *I'm all out of love, I'm so lost without you. Došla mi láska, som bez teba taký stratený.*

Zdá sa, že vždy niečo hľadáme – jej kľúče, naše telá, slová, ktoré by sme povedali, a hlas, ktorým by sme ich vyslovili.

Moja neter Kenzie a ja sme ležali v otcovej posteli, sivobiela prikrývka nám zakrývala prsty na nohách, ona na ľavej strane, kde kedysi spávala moja mama, ja na pravej, otcovej. Pozerali sme Bambiho, ona ho videla prvýkrát, hoci poznala pár viet z reklamy na nedávno vydané DVD, frázy ako „ponáhľaj sa, narodil sa nový princ“ a „v lese bol človek“. Jej telo, na štyri roky malé, ležalo skrútené vedľa mňa, ruku mala položenú

na mojom bruchu a hlavu na mojej hrudi. Premýšľala som, či sme s mamou tiež takto niekedy ležali, či mi položila ruku na temeno hlavy, keď laň šklbla ušami cítiac, čo sa ukrýva v diaľke.

Mala som dvadsaťsedem rokov, keď sme s Kenzie pozerali túto rozprávku. Žila som v Houstone s manželom Jerryom a robila som si doktorát. Kenzie sa ma stále pýtala, prečo nezostanem v Oklahome, kde by každý deň mohol byť dňom filmov a pečenia čokoládových sušienok, pri ktorom by sme vyjedali zvyšky cesta. „Nemôžeš sa vrátiť do Houstonu,“ namietla. „U teba doma sú levy a tigre!“

Nevedela som, ako jej mám vysvetliť, že po živote v New Yorku a potom v Houstone sa už nikdy nemôžem vrátiť do Oklahomy, akokoľvek mi chýbala ona, otec a búrky. Nevedela som, ako povedať, že aj v Oklahome sú tigre, a niektoré z nich žijú vo vedľajších dverách.

Predmety v otcovej izbe – cédrová truhlica, závesný kvetináč z makramé, ktorý visel zo stropu a nič nedržal, krištáľová skrinka v tvare mušle – boli väčšinou rovnaké ako za maminho života, hoci otec neudržiaval dom tak, ako by to robila ona. Pásky olivovozelených tapiet, ktorých lepidlo zoschlo, po kúskoch odpadávali, takže vyzerali ako šupky napoly zjedených banánov. Stále mi napadalo: *Ako môže otec takto spať, keď sa ho tapety visiace nad hlavou snažia mikromilimeter po mikromilimetri udusiť?*

Keď sa Bambi s matkou prechádzali po lúke puste po zime, až na jediný kúsok aprílovej trávy, povedala som Kenzie: „Teraz prichádza smutná časť.“ Sama počula, že hudba znie čoraz zlovestnejšie, a tak sa ma pevnejšie chytila.

Rolland mal z výberu tohto filmu nepríjemný pocit, kvôli matkinej smrti. „Ale veď si jej dovolil pozeráť *Levieho kráľa*,“ pripomenula som, „kde lev zavraždí svojho brata, aj *Snehulienku*, kde sa muž pokúsi Snehulienku prebodnúť a čarodejníca otráviť, a potom je tu *Hľadá sa Nemo*, kde matka zomrie v prvej minúte filmu.“

„Áno, ale na *Bambim* je niečo horšie.“

Kenzie sa pritisla ešte bližšie, matka laň vycítila nebezpečenstvo a horúčkovo prehľadávala prázdne pole. Pozorovali sme ju a počúvali jej paniku, jej naliehanie na Bambiho, aby sa na úteku neobzeral. Vtedy som nepočula svoju matku. Ale potom sa Bambi skryje v húštine, sneh dopadá v hustých vločkách na zem, volá „mama“, volá „Kde si?“, znova „mama“, beží lesom, uši sklopené dozadu. Poznám to zúfalstvo a viem, že ju bude navždy hľadať.

Kenzie, jej maličké telo vedľa môjho, sa opýtala: „Je mŕtva? Zomrela mu mamička?“

„Áno, Kačička, mamička zomrela,“ odpovedala som a pozrela som na truhlicu, na maminu fotku ležiacu tvárou nadol a na prach hustý ako kožuch na nej. Pred rokmi prasklo sklo a otec ho plánoval vymeniť. Keby bola fotka vo zvislej polohe, Kenzie by videla svoju babku, mala na sebe perly a krémový sveter s vypchávkami na ramenách, vlasy až po plecيا takmer čierne, pohľad smerujúci doprava. Je to fotografia, ktorou polícia disponovala a zverejňovala ju v popoludňajších a večerných správach, keď po nej ešte pátrali.

„Ale čo sa stalo?“

„Zastretil ju jeden muž,“ vysvetlila som.

Bambi hľadá na svojho otca, vysokého a stoického v snehu. Počujem, ako môj otec hovorí: *Tvoja matka s tebou už nemôže byť*. Vidím, ako mi klesá hlava.

„Postará sa oňho otecko?“

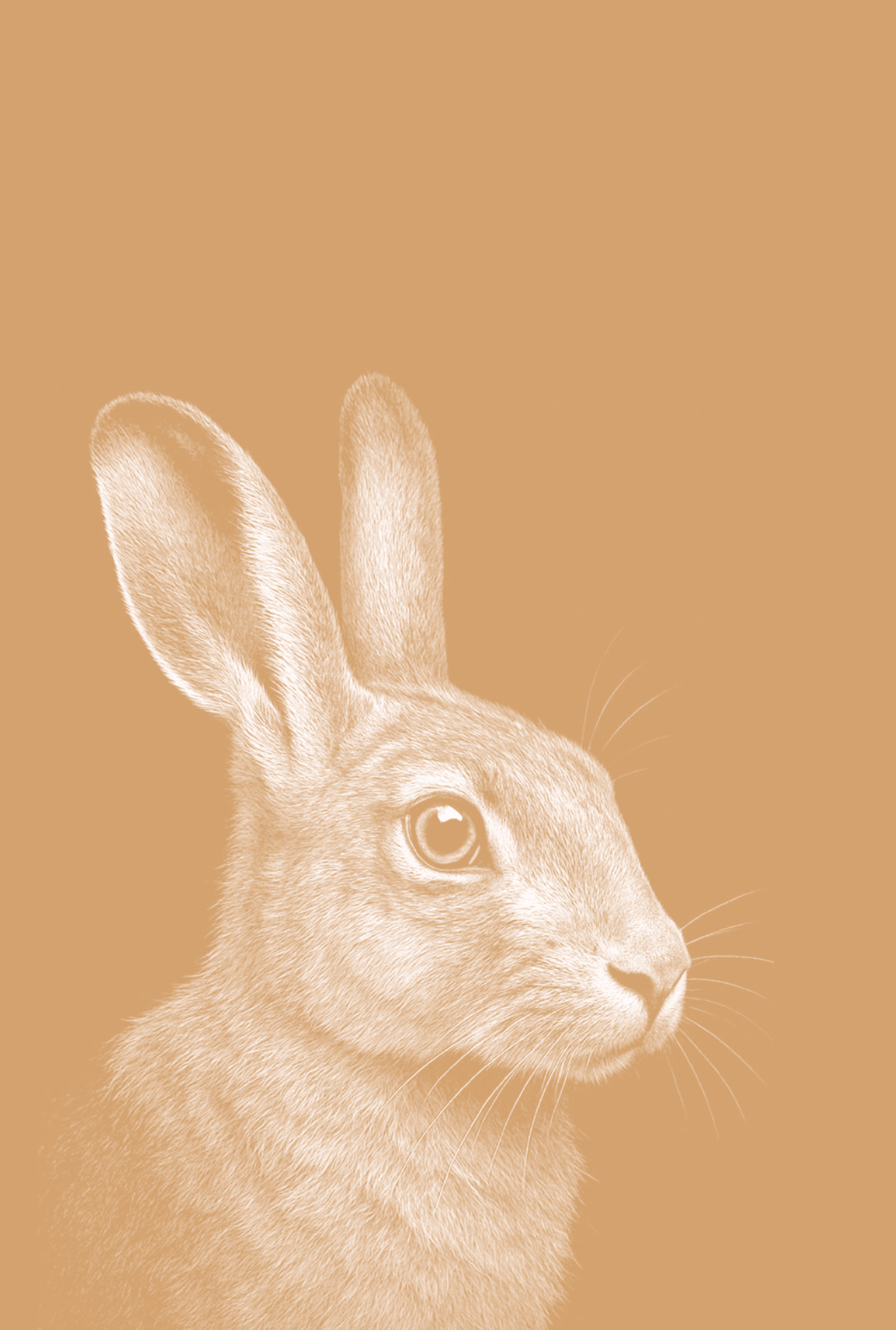
„Áno, ocko sa oňho postará.“ Pobožkala som Kenzie na čelo.

No nepovedala som, hoci som možno mala: *Les je všade okolo teba, lúka nie je lúka, ale parkovisko, skriňa, posteľ*.

Alebo dvor pred domom, kam sa sused pozerá, keď ležíš na slnku a ľad v limonáde sa pomaly topí.

Nepovedala som jej, že niekedy hľadáme lúku práve preto, lebo je na nej muž, hoci si nie sme istí, prečo to vlastne robíme. Možno preto, lebo nás naučili, že ten muž má presne to, čo potrebujeme, že je to on, kto

zasadil jarnú trávú, keď sme hladné a vychudnuté. Alebo možno preto, lebo lúka je miesto, kde boli naše matky, a my urobíme čokoľvek, len aby sme mali pocit, že sme im opäť nablízku.

Lipnutie

1. ČASŤ

Nechcem si to takto pamätať.

Obrazy a útržky, ako zviazané žlté kárované závesy.

Krištál v tvare hrušky – spomienka na to, ako sme chodili kopat diamanty do suchej hlíny v Arkansase – visí v okne a vrhá do mojej spálne drobné dúhy.

Slnko jasne svieti cez okno. Neskoré ranné slnko.

Moja plyšová opička menom Ropucha na prútenej truhlici.

Domáci telefón zapojený do steny s tromi tlačidlami: Voláť, Hovor, Podržať.

Ticho toho telefónu.

Žiarivé slnko, príliš jasné na môj zvyčajný čas prebudenia.

Myšlienka: *Nemám dnes školu?*

Kresba klokana s kľúčmi. Moje K a jej K.

Opička Ropucha s mojou žltou šiltovkou na hlave.

Prebudenie, potom spánok. Prebudenie, potom spánok. Myšlienka: *Zavolá mi domácim telefónom, aby mi povedala, že mám vstať.*

Ako vždy.

Kvet z fialového a ružového hodvábneho papiera, pripnutý na korkovú nástenku.

Slnko v mojej izbe je čoraz jasnejšie.

Myšlienka: *Aj tak ju poprosím o päť minút navyše. Ako vždy.*

Zaklopanie na moje zatvorené dvere.

Vojdú otec s Rollandom.

Zlatý huňatý koberec vidím zrazu dokonale čistý a uprataný, hoci v skutočnosti prekročili moju Barbie v šatách svietiacich v tme a jej červené Ferrari a malé poníky v korčuliarskych kostýmoch a moje dosky s vypadnutými papiermi.

Neviem, prečo chce pamäť moju izbu upratať.

Otec s Rollandom sedia na mojej posteli.

Na mojej žltej károvanej prikrývke tenkej ako list.

Otec sa rozplače. Nevzlyká, nerumázga, nekvíli. Vykotúľa sa mu iba niekoľko zadržíavaných slz.

Som vydesená.

Pretože oteckovia by nemali plakať.

Pamäť nevymaže tú hrôzu, tú trhlinu medzi tým, čo má byť, a tým, čo je.

Otec povedal, že sa zastavila v nákupnom centre Shepherd Mall.

Potom vyslovil slová *tvoja matka*. Potom slovo *uniesol*.

Alebo možno povedal *tvoja mama*. Alebo len *mama*.

Možno povedal: *Dvaja muži uniesli tvoju...*

Ale žiadna možnosť neznie správne.

Zrejme neexistuje správny spôsob, ako to oznámiť svojim deťom.

Nepamätám si, čo sa stalo potom, či sme sa držali, či som zostala schovaná pod perinou.

Odišli z mojej izby, aby som sa mohla obliecť a zísť dolu. Predstavujem si, že dom hučal ľuďmi, väčšinou susedmi, pretože takmer celá naša rodina žila v iných štátoch.

Rolland si pamätá, že sme odmietali raňajkovať.

Hovorí, že susedia nám ponúkali cereálie, sušienky, ponúkali sa, že nám urobia vajíčka. Chceli nám priniesť jedlo z McDonaldu. Možno sme odmietli, pretože McDonald znamenal špeciálne rána s mamou, keď sme si tam chodili na škoricové koláčky a lievance. Stále počujem škrabanie plastového noža o polystyrén.

Nepamätám si, že by som nechcela jesť; niečo mi hovorí, že som sa pozrela na svojho staršieho brata, počula som ho, ako hovorí, že nie je hladný, a pomyslela som si, že ani ja by som nemala byť hladná.

Ale potom otec Rollandovho kamaráta, jediný človek, ktorého sme poznali a mal mikrovlnnú rúru, priniesol Rollandovi vrečko pariacich sa pukancov a čerešňovú kolu.

Rolland má aj po vyše tridsiatich rokoch pri rozprávaní tejto príhody stiahnuté hrdlo.

Pretože kamarátov otec sa ho ani nepýtal, čo potrebuje.

Jednoducho vedel, že cukor, soľ a chrumkanie napoly vypuknutého zrnka dokážu utíšiť a nasýtiť chlapca, ktorý sa trápi.

Aj ja by som chcela vyplniť prázdnotu toho rána takýmto okamihom, držať sa toho daru, ako to robí Rolland, ale táto spomienka nie je moja.

Pamätám si len to, že Rolland a otec odišli z mojej izby, aby som sa mohla obliecť. Stála som uprostred miestnosti a cítila smútok hlboko v útrobach.

Potom som si pretiahla nočnú košeľu cez hlavu, vyzliekla spodnú bielizeň a postavila sa nahá pred bielizník. Vyberala som si, čo si dnes obliečiem, zrejme prvý raz bez nej.

Vošli ženy, susedky a priateľky mojej mamy, objímali ma a vzlykali.

Som si istá, že si mysleli, že pomáhajú, že sú tu pre dievča, ktorému uniesli mamu, ale nikdy nebrali do úvahy, aké nahé, zahanbené, chladné a príliš mladé bolo na to, aby vedelo, čo má robiť, keď plakali.

Pamätám si, že som mala pocit, akoby som mala pre nich niečo vykonať, akoby odo mňa niečo potrebovali, hoci som nechápala čo.

Vlastne to stále neviem.

Ale viem, že chcem späť tú chvíľu, keď som namiesto spomienok na to, ako som kvôli nim mlčala, nehovorila, čo naozaj chcem (*iba jedno – aby ste odišli z mojej izby*), vedela spomínať iba na to, ako som stála sama pred bielizníkom, ako som pozerala do zrkadla, na telo, ktoré tam bolo, na telo, ktoré bolo preč.

V pamäti mi zostal jej plyšový medvedík na bielizníku, moja tapeta s abecedou a oranžovými písmenami K.

No ja si chcem pamätať bolesť.

Dlhujem jej trochu bolesti.

Vtedy som si myslela, že je možno uväznená v aute s dvoma neznámymi a zaslúži si byť milovaná väčšími než predmety v mojej izbe.

Spomínam si na maminu tvár v správach, jej oči sa pozerali doprava. Priblížená fotografia, ktorú som nepoznala, s čiernymi vlasmi po pleciah a pootvorenými ústami, akoby sa chystala prehovoriť.

Spomínam si na ľudí zo správ na našom trávniku pred domom, na to, ako mi otec nedovolil ísť von a rozprávať sa s nimi. Ako som chcela byť slávna a objaviť sa v televízii.

Dala by som spravodajcom fotku z čias, keď som mala tri alebo štyri roky. Sme na nej v zoologickej záhrade v Oklahoma City, mama, Roland, niekoľko mojich bratrancov a sesterníc a mamina dvojčička Barb. Sedím v kočíku a mám na sebe modrú mikinu s kapucňou a džínsy, z kapucne vykúka jeden z mojich dlhých blond vrkočov. Nasilu sa uškŕňam, hlavu naklonenú doľava v póze „pozri na mňa“. Všetci jeme pukance z červeno-bielo pruhovaných škatúl ako na cereálie, na ktorých je vpredu a na bokoch nápis *Čerstvé pukance*. Nepamätám si, že by som bola v zoo, ale viem, že pukance boli staré a medzi zubami mali konzistenciu navlhčenej lepenky.

Fotografia zobrazuje zamračený deň, všetky stromy holé, až na zopár chumáčov na vrbe. Musela byť skorá jar. Mama si zastrčila gaštanovo

hnedé vlasy za uši, ale niekoľko prameňov jej vietor rozfúkal. Na očiach má veľké tmavé slnečné okuliare, nevidno jej do očí a usmieva sa svojím bežným úsmevom, ktorý neviem presne opísať – čosi medzi úsmevom a úšklabkom.

Toto je fotka matky, ktorú poznám.

Túto fotku mi dala, aby som neplakala v školskom autobuse počas prvých týždňov v škôlke, keď som odlúčenie cítila ostro a bolestivo ako pichnutie.

Keď som ju už nepotrebovala a pochopila som, že ma bude čakať, keď prídem domov, nechala som si ju v starej školskej kartónovej škatuli, akú sme si museli každý rok kupovať, aby sa do nej zmestilo všetko potrebné – lepidlo, pravítko, nožnice, ceruzka a obdĺžniková ružová guma so zošíknenými koncami. Odkladala som si do nej napoly použité pastelky. Neviem, prečo som to robila. Možno sa tam dokonale hodili veľkosťou, alebo som možno chcela, aby sa v škatuli nachádzali veci, ktoré som mala rada.

Keď mama zmizla, vyhrabala som fotku spod pastieliek a držala som ju, keď som ležala na podlahe v spálni a počúvala *Greatest Hits* od Air Supply, náš obľúbený album. Hlasy spevákov boli vysoké ako dievčenské, vďaka čomu som si vedela lepšie predstaviť, že spievame spolu s mamou. Air Supply poznali bolesť, ktorú som prežívala. Ich piesne hovorili to, na čo som ešte nemala vlastné slová, keď som ležala, plakala a pozerala na tú fotku, na mamu, na hnedé kožené sako, ktoré vždy nosila, na jej prsty pripravené siahnuť do škatule s pukancami, aby si vzala ďalšie staré vypukané kukurice.

*Práve keď som si myslel, že som na teba zabudol,
a keď som si myslel, že sa dokážem postaviť na vlastné nohy,
ach [mami], tie spomienky sa znovu vynorili a zrazili ma z nich,
a ja jednoducho neviem pokračovať bez teba.*

Obrátila som fotografiu, jej zadná strana bola počmáraná pastelkami zo všetkých ráz, keď som hľadala tie, čo som mala najradšej, modrofialovú, červenofialovú. Prečo som si nemohla odložiť jej hlas, ale odložila som si pastelku polnočne modrej farby? Spomínam si, ako som vzlykala, ako sa mi brucho dvíhalo a narážalo do koberca na podlahe, keď som si predstavovala mamu schúlenú na zadnom sedadle jej auta a mužov, ktorí šoférovali, vždy iba šoférovali, nikdy neodpočívali ani s ňou nesesedeli na zadnom sedadle. Na zadnú stranu fotografie som napísala jediné vlastné slová, ktoré som mala:

*Zachráňte
mamu
Zachráňte mamu*

Pamätám si, že som v noci nespala.

Pamätám si, ako som držala Ropuchu, opicu, ktorá, ako mi mama povedala, skočila z regálu do uličky v obchode a požadovala od nej, aby ju vzala domov za mnou.

Ležala som v posteli a predstavovala si. Nie okrídleného jednorožca, nie to, že na ňom letím do školy. To už nemohlo byť mojím snom.

Predstavovala som si, že jej napíšem odkaz na poznámkový papier, ktorý mi dala, ten s modrým okrajom, zaoblenými rohmi a srdiečkami červenej, modrej, žltej a zelenej farby v pravom dolnom rohu. Precvičila by som si kurzívu, ktorú som sa v tom roku naučila, a snažila by som sa pre ňu písať pekne, akoby som jej chcela povedať: Vidiš, mami, o koľko lepšie vyzerá moje *r*? Potom by som sa postavila pred okno svojej izby, palcom by som sa snažila posunúť kovovú zámku a zatlačiť okno hore, otvoriť ho, pričom sieťka by príhodne zmizla. Držala by som odkaz vonku, počúvala by som, ako šušťí vo vetre, v silnom oklahomskom vetre, potom by som ho pustila, sledovala, ako sa vznáša ako slávik a odlieta preč.